FABIAN LEGORBURU

www.fabianlegorburu.org

ZIKLOA: 2.ZIKLOA

Jakintzagaia/Eremua: NATURA, GIZARTE ETA KULTURA INGURUNEAREN EZAGUTZA

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOA ***COMPETENCIA ESPECÍFICA***	MAILA	**EBALUAZIO IRIZPIDEAK** ***CRITERIOS DE EVALUACIÓN***
1-Informazioa bilatzea eta hautatzea, bitarteko eta baliabide digital eta analogikoen bidez, bai banaka, bai taldean, bai sarean, haren fidagarritasuna eta egokitasuna ebaluatuz eta teknologia digitalak modu seguru eta iraunkorrean erabiltzeko ohiturak hartuz, hura ezagutza bihurtzeko eta modu antolatuan eta sortzailean komunikatzeko. *Buscar y seleccionar información, a través de medios y recursos digitales y analógicos, tanto de forma individual como en grupo, evaluando su fiabilidad y pertinencia, adoptando hábitos de uso seguro y sostenible de las tecnologías digitales, para transformarla en conocimiento y comunicarla de manera organizada y creativa.*	1.	1.1Jarraian ezarritako moduan, informazioa bilatzeko eta hautatzeko oinarrizko estrategiak erabiltzen hastea, eredu jakin bati jarraituz
		1.2 Informazioa banaka eta taldeka bilatzea eta hautatzea, irakasleak emandako iturrietatik, oinarrizko lexiko zientifikoa bereganatzen joanez eta ingurune natural, sozial eta kulturalarekin lotutako ikerketetan aplikatuta.
		1.3 Gailu eta baliabide digitalak erabiltzea, zereginaren premien eta helburuen eta hezkuntzatestuinguruaren arabera, eta eduki digital errazak sortzen hastea.
	2.	1.1 Jarraian ezarritako moduan, informazioa bilatzeko eta hautatzeko oinarrizko estrategiak erabiltzea, eredu jakin bati jarraituz. *Utilizar, de forma pautada, estrategias básicas de búsqueda y selección de información, siguiendo un modelo dado.*

<table>
<tr><td rowspan="2"><u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOEKIN</u>

HKK1, HKK2, HKK3, KE1, KE2, STEM4, DK1, DK2, DK3, DK4, DK5, EKK3, PSIIK5</td><td rowspan="2"></td><td>1.2 Informazioa banaka eta taldeka bilatzea eta hautatzea, hainbat iturri seguru eta fidagarri kritikoki erabilita, oinarrizko lexiko zientifikoa bereganatuta eta ingurune natural, sozial eta kulturalarekin lotutako ikerketetan aplikatuta.

Buscar y seleccionar información, de forma individual y en grupo, utilizando de forma crítica diferentes fuentes seguras y fiables, adquiriendo léxico científico básico, aplicándola en investigaciones relacionadas con el medio natural, social y cultural.</td></tr>
<tr><td>1.3 Gailu eta baliabide digitalak modu seguru eta iraunkorrean erabiltzea, zereginaren premien eta helburuen eta hezkuntzatestuinguruaren arabera, eta eduki digital errazak sortzea.

Utilizar de forma segura y sostenible dispositivos y recursos digitales, de acuerdo a las necesidades y objetivos de la tarea y del contexto educativo, creando contenidos digitales sencillos.</td></tr>
<tr><td rowspan="6">2-Galdera zientifiko errazak planteatzea eta erantzutea, pentsamendu zientifikoaren berezko teknikak eta tresnak erabiliz, eta jakintza desberdinak elkarri konektatuz, ingurune naturalean, sozialean eta kulturalean gertatzen diren gertaerak eta fenomenoak interpretatzeko eta azaltzeko.

Plantear y responder a preguntas científicas sencillas, utilizando diferentes técnicas e instrumentos propios del pensamiento científico, interconectando diferentes saberes para interpretar y explicar hechos y fenómenos que ocurren en el medio natural, social y cultural.

<u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOEKIN</u>

HKK1, HKK2, HKK3, KE1, KE2, STEM1, STEM2, STEM4, DK1, DK2, PSIIK4, PSIIK5, HK4, EKK1, EKK3</td><td rowspan="5">1.</td><td>2.1 Azterketa egiten ikastea, modu gidatuan eta galderen bidez, ezagutzak modu kooperatiboan partekatuz.</td></tr>
<tr><td>2.2 Natura-, gizarte- eta kulturainguruneari buruz egindako galderei erantzun posibleak proposatzen hasi, informazioa eta lortutako emaitzak interpretatuz eta egindako iragarpenekin alderatuz.</td></tr>
<tr><td>2.3 Ikerketak eskatzen duenean, esperimentuak gidatuta egitea, hainbat ikerketa-teknika erabilita, tresnak eta gailuak modu seguruan erabilita, behaketa eta neurketa zehatzak egiten hasiz.</td></tr>
<tr><td>2.4 Eskolako eredu zientifikoak modu arautu eta gidatuan eraikitzea, esperimentaziotik abiatuta lortutako ezagutza zientifikoak aplikatuz.</td></tr>
<tr><td>2.5 Ikerketen emaitzak banaka eta taldean aurkeztea, hainbat formatutan (ahozkoa eta grafikoa), oinarrizko hizkuntza zientifikoa erabilita eta egindako urratsak azalduta.</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>2.1 Azterketa egiten ikastea, modu gidatuan eta galderen bidez, ezagutzak modu kooperatiboan partekatuz eta pentsamenduak historian zehar izan duen bilakaera</td></tr>
</table>

		ulertuz, zientziak horretarako ematen dituen ebidentziak adibide gisa erabiliz. *Aprender a reflexionar, de manera guiada y mediante preguntas, compartiendo conocimientos de manera cooperativa, y comprendiendo la evolución del pensamiento a lo largo de la historia utilizando como ejemplo las evidencias que aporta la ciencia para ello.*
		2.2 Natura-, gizarte- eta kulturainguruneari buruz egindako galderei erantzun posibleak proposatzea, informazioa eta lortutako emaitzak interpretatuz eta egindako iragarpenekin alderatuz *Realizar experimentos, guiados cuando la investigación lo requiera, utilizando diferentes técnicas de indagación, empleando de forma segura instrumentos y dispositivos, realizando observaciones y mediciones precisas y registrándolas correctamente.*
		2.3 Ikerketak eskatzen duenean, esperimentuak gidatuta egitea, hainbat ikerketa-teknika erabilita, tresnak eta gailuak modu seguruan erabilita, behaketa eta neurketa zehatzak eginda eta behar bezala erregistratuta. *Proponer posibles respuestas a preguntas planteadas sobre el medio natural, social y cultural, a través de la interpretación de la información y los resultados obtenidos, comparándolos con las predicciones realizadas.*
		2.4 Eskolako eredu zientifikoak modu arautu eta gidatuan eraikitzea, esperimentaziotik abiatuta lortutako ezagutza zientifikoak aplikatuz eta egindako prozesuari buruz hausnartuz. *Construir modelos científicos escolares de forma pautada y guiada, aplicando los conocimientos científicos obtenidos a partir de la experimentación y reflexionando sobre el proceso realizado.*
		2.5 Ikerketen emaitzak banaka eta taldean aurkeztea, hainbat formatutan (ahozkoa, grafikoa, idatzizkoa eta digitala), oinarrizko hizkuntza zientifikoa erabilita eta egindako

		urratsak azalduta *Presentar de manera individual y en grupo los resultados de investigaciones en diferentes formatos (oral, gráfico, escrito y digital), utilizando lenguaje científico básico y explicando los pasos seguidos.*
3-Problemak diziplina arteko proiektuen bidez ebaztea, diseinu-pentsamendua eta pentsamendu konputazionala erabiliz, premia zehatzei erantzungo dien produktu sortzaile eta berritzaile bat modu kooperatiboan sortzeko. *Resolver problemas a través de proyectos interdisciplinares, utilizando el pensamiento de diseño y el pensamiento computacional, para generar cooperativamente un producto creativo e innovador que responda a necesidades concretas* **Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOEKIN** **HKK1, HKK2, HKK3, KE1, KE2, STEM1, STEM2, STEM3, STEM4, DK1, DK2, DK3, DK5, PSIIK3, PSIIK4, PSIIK5, HK1, HK4, EKK1, EKK2, EKK3, KKAK4**	1.	3.1 Prototipo edo konponbide digital baten diseinuarekin konpontzen diren problemak identifikatzen hastea, ingurune hurbileko beharrak aztertuta eta helburu errazak ezarrita.
		3.2 Planteatutako arazoetarako konponbideak proposatzea, beharrezko baliabideak identifikatuz, kooperatibaproiektuak kudeatzeko oinarrizko estrategiak erabiliz eta proiektua ebaluatzeko irizpideak laguntzaz ezarriz.
		3.3 Diseinu-arazo bati irtenbidea emango dion amaierako produktu erraz bat taldean eraikitzea, prototipo desberdinak probatuz eta tresna, gailu, teknika eta material egokiak modu seguruan erabiliz.
		3.4 Diseinu- proiektuen emaitza aurkeztea, egindako urratsak azaltzea eta laguntzarekin prototipo horrek proiektuaren baldintzak zergatik betetzen dituen justifikatzea.
	2.	3.1 Prototipo edo konponbide digital baten diseinuarekin konpontzen diren problemak identifikatzea, ingurune hurbileko beharrak aztertuta eta helburu errazak ezarrita. *Identificar problemas que se resuelvan con el diseño de un prototipo o solución digital, analizando necesidades del entorno cercano y estableciendo objetivos sencillos.*
		3.2 Planteatutako arazoetarako konponbide iraunkorrak proposatzea, diseinupentsamenduko eta pentsamendu konputazionaleko teknika errazen bidez, beharrezko baliabideak identifikatuz, kooperatiba-proiektuak kudeatzeko oinarrizko estrategiak erabiliz eta proiektua ebaluatzeko irizpide pertsonalak ezarriz.

		Proponer posibles soluciones sostenibles a los problemas planteados a través de técnicas sencillas de pensamiento de diseño y pensamiento computacional, identificando los recursos necesarios, utilizando estrategias básicas de gestión de proyectos cooperativos y estableciendo criterios personales para evaluar el proyecto.
		3.3 Diseinu-arazo bati irtenbidea emango dion amaierako produktu erraz bat taldean eraikitzea, prototipo edo soluzio digital desberdinak probatuz eta tresna, gailu, teknika eta material egokiak modu seguruan erabiliz. *Construir en equipo un producto final sencillo que dé solución a un problema de diseño, probando diferentes prototipos o soluciones digitales y utilizando de forma segura las herramientas, dispositivos, técnicas y materiales adecuados.*
		3.4 Diseinu-proiektuen emaitza aurkeztea, egindako urratsak azaltzea eta prototipo edo soluzio digital horrek proiektuaren baldintzak zergatik betetzen dituen justifikatzea. *Presentar el resultado de proyectos de diseño, explicando los pasos seguidos y justificando por qué ese prototipo o solución digital cumple con los requisitos del proyecto.*
4-Norberaren gorputza, eta norberaren eta besteen emozio eta sentimenduak ezagutzea eta horien kontzientzia hartzea, ezagutza zientifikoan oinarritutako ohitura osasungarriak garatuz, ongizate fisikoa, emozionala eta soziala lortzeko. *Conocer y tomar conciencia del propio cuerpo, de las emociones y sentimientos propios y ajenos, desarrollando hábitos saludables fundamentados en el conocimiento científico para conseguir el bienestar físico, emocional y social.*	1.	4.1 Elikadura askotarikoan eta orekatuan, ariketa fisikoan eta atsedenean oinarritutako biziohitura osasungarriak hartzeko beharra ezagutzea
		4.2 Ongizate emozionala eta soziala sustatzen duten jarrerak ezagutzea, norberaren eta besteen emozioak identifikatuz, enpatia erakutsiz eta harreman afektibo osasungarriak ezarriz.
		4.3 Norberaren gorputza ezagutzea eta onartzea, eta aniztasuna gizartearen elementu aberasgarri gisa baloratzea eta errespetatzea, desberdina denarekiko tolerantzia-jarrera erakutsita.

<table>
<tr>
<td rowspan="3"><u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOEKIN</u>

HKK1, HKK2, HKK3, KE1, KE2, KE3, STEM5, DK2, DK3, PSIIK1, PSIIK2, PSIIK3, HK3, HK4, EKK1</td>
<td rowspan="3">2.</td>
<td>4.1 Elikadura askotarikoan eta orekatuan, ariketa fisikoan eta atsedenean oinarritutako bizi-ohitura osasungarriak hartzeko beharra baloratzea eta ezagutzea.

Valorar y reconocer la necesidad de adoptar hábitos de vida saludable basados en una alimentación variada y equilibrada, el ejercicio físico y el descanso.</td>
</tr>
<tr>
<td>4.2 Ongizate emozionala eta soziala sustatzen duten jarrerak erakustea, norberaren eta besteen emozioak identifikatuta, enpatia erakutsita eta harreman afektibo osasungarriak ezarrita.

Mostrar actitudes que fomenten el bienestar emocional y social, identificando las emociones propias y las de los demás, mostrando empatía y estableciendo relaciones afectivas saludables.</td>
</tr>
<tr>
<td>4.3 Norberaren gorputza ezagutzea eta onartzea, eta aniztasuna gizartearen elementu aberasgarri gisa baloratzea eta errespetatzea, desberdina denarekiko tolerantzia-jarrera erakutsita.

Conocer y aceptar el propio cuerpo y valorar y respetar la diversidad como elemento enriquecedor de la sociedad mostrando una actitud de tolerancia respecto a lo diferente.</td>
</tr>
</table>

<table>
<tr>
<td rowspan="7">5-Natura-, gizarte- eta kultura-inguruneko elementu edo sistemen ezaugarriak identifikatzea eta aztertzea, horien antolamendua eta ezaugarriak deskribatuz eta horien arteko harremanak ezarriz, kultura- eta natura-ondarearen balioa ezagutzeko eta hura kontserbatzeko eta hobetzeko ekintzei

Identificar y analizar las características de los diferentes elementos o sistemas del medio natural, social y cultural, analizando describiendo su organización y propiedades, y estableciendo relaciones entre los mismos, para reconocer el valor del patrimonio cultural y natural y emprender acciones para su conservación y mejora a través de un uso responsable y sostenible.

<u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOEKIN</u>

HKK1, HKK3, KE1, KE2, STEM1, STEM2, STEM4, STEM5, DK1, PSIIK4, HK1, HK4, EKK1, KKAK1, KKAK2</td>
<td rowspan="4">1.</td>
<td>5.1 Natura-, gizarte- eta kulturainguruneko elementuen ezaugarriak, antolamendua eta propietateak identifikatzea, ikerketa-metodologien bidez eta tresna eta prozesu egokiak laguntzaz erabiliz.</td>
</tr>
<tr>
<td>5.2 Natura-, gizarte- eta kulturainguruneko elementuen arteko konexio errazak identifikatzea, eta ezartzen diren harremanak ulertzen hastea.</td>
</tr>
<tr>
<td>5.3 Ideia zientifikoak aurrerapen teknologikoekin, kulturalekin eta sozialekin lotzea eta balioestea, eta bizi-kalitatea hobetzen laguntzen dutela baloratzea.</td>
</tr>
<tr>
<td>5.4 Natura- eta kultura-ondarea balioestea eta babestea, guztien ondasuntzat jotzea, ondare horretaz gozatzeko errespetuzko jokabideak landuz.</td>
</tr>
<tr>
<td rowspan="3">2.</td>
<td>5.1 Natura-, gizarte- eta kulturainguruneko elementuen ezaugarriak, antolamendua eta propietateak identifikatzea, ikerketa-metodologien bidez eta tresna eta prozesu egokiak erabiliz.

Identificar las características, organización y propiedades de los elementos del medio natural, social y cultural a través de metodologías de indagación y utilizando las herramientas y procesos adecuados.</td>
</tr>
<tr>
<td>5.2 Natura-, gizarte- eta kulturainguruneko elementuen arteko konexio errazak identifikatzea, eta ezartzen diren harremanak ulertzea.

Identificar conexiones sencillas entre diferentes elementos del medio natural, social y cultural mostrando comprensión de las relaciones que se establecen.</td>
</tr>
<tr>
<td>5.3 Ideia zientifikoak aurrerapen teknologikoekin, kulturalekin eta sozialekin lotzea eta balioestea, eta bizi-kalitatea hobetzen laguntzen dutela onartzea.

Relacionar y valorar las ideas científicas con los avances tecnológicos, culturales y sociales, reconociendo que permiten una mejora de la calidad de vida.</td>
</tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td></td><td>5.4 Natura- eta kultura-ondarea balioestea eta babestea, guztien ondasuntzat jotzea, ondare horretaz gozatzeko errespetuzko jokabideak hartzea eta ondare hori kontserbatzeko eta hobetzeko ekintzak proposatzea

Valorar y proteger el patrimonio natural y cultural, considerándolo un bien común, adoptando conductas respetuosas para su disfrute y proponiendo acciones para su conservación y mejora.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">6-Gizakiak ingurunean esku hartzearen arrazoiak eta ondorioak kritikoki aztertzea, arlo sozialak, ekonomikoak, kulturalak, teknologikoak eta ekologikoak integratuz, arazoei aurre egiteko gaitasuna garatzeko, konponbideak bilatzeko eta haiek ebaztean banaka eta kolaborazioan jarduteko, praktikan jarriz ohitura iraunkorrak eta bat etorriko direnak pertsonekiko eta planetarekiko errespetuarekin, zaintzarekin eta babesarekin.

_Analizar críticamente las causas y consecuencias de la intervención humana en el entorno, integrando los planos social, económico, cultural, tecnológico y ecológico para desarrollar la capacidad para afrontar problemas, buscar soluciones y actuar de manera individual y colaborativa en su resolución, poniendo en práctica hábitos sostenibles y consecuentes con el respeto, cuidado y protección de las personas y del planeta.

<u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOEKIN</u>

HKK1, HKK2, HKK3, HKK5, KE1, KE2, KE3, STEM1, STEM2, STEM5, DK2, DK3, DK5, PSIIK4, HK1, HK2, HK3,HK4, EKK1, EKK2, EKK3, KKAK1.</td><td rowspan="3">1.</td><td>6.1 Pertsonen bizitzaren eta inguruneko elementu eta baliabideen gaineko haien ekintzen arteko erlazioa aztertzea, giza ekintzak ingurunean eragiten dituen aldaketa positibo eta negatiboak aztertuz eta bizitza bere forma desberdinetan errespetatuta.</td></tr>
<tr><td>6.2 Planeta, pertsonak eta ingurunea zaintzeko, babesteko eta errespetatzeko ohitura jasangarri egokiak aztertzea esperimentazioaren bidez</td></tr>
<tr><td>6.3 Inguruneko arazo ekosozialak aztertzea, ondorio kaltegarrienak dituztenak saihesten lagun dezaketen ekintzak modu kooperatiboan proposatuta.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">2.</td><td>6.1 Pertsonen bizitzaren eta inguruneko elementu eta baliabideen gaineko haien ekintzen arteko erlazioa kritikoki aztertzea, giza ekintzak ingurunean eragiten dituen aldaketa positiboez eta negatiboez jabetuta eta bizitza bere forma desberdinetan errespetatuta.

Analizar críticamente la relación de la vida de las personas con sus acciones sobre los elementos y recursos del medio, siendo consciente de los cambios positivos y negativos causados en el medio por la acción humana y respetando la vida en sus diferentes formas.</td></tr>
<tr><td>6.2 Planeta, pertsonak eta ingurunea zaintzeko, babesteko eta errespetatzeko ohitura jasangarri egokiak praktikan jartzea

Poner en práctica hábitos de vida sostenible consecuentes con el cuidado, protección y respeto del planeta, las personas y el entorno.</td></tr>
</table>

		6.3 Inguruneko arazo ekosozialak antzematea, ondorio kaltegarrienak dituztenak saihesten lagun dezaketen ekintzak modu kooperatiboan proposatuta. *Reconocer los problemas ecosociales en el entorno proponiendo, de manera cooperativa, acciones que puedan ayudar a evitar aquellas cuyas consecuencias sean más perjudiciales.*
7-Natura-, gizarte- eta kultura-ingurunearen jarraitutasunak eta aldaketak behatzea, ulertzea eta interpretatzea, kausalitateko, aldiberekotasuneko eta segidako erlazioak aztertuz, elementuen eta gertaeren arteko loturak azaltzeko eta baloratzeko, eta iraunkortasun-irizpideen arabera jokatzea. *Observar, comprender e interpretar continuidades y cambios del medio natural, social y cultural, analizando relaciones de causalidad, simultaneidad y sucesión para explicar y valorar las relaciones entre diferentes elementos y acontecimientos y actuar con criterios de sostenibilidad.* **Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOEKIN** **HKK1, HKK2, HKK3, KE1, KE2, STEM4, DK1, DK4, DK5, PSIIK4, HK1, HK3, EKK2, KKAK1**	1.	7.1 Historiaren etapak aztertzea, gizakiok bizi izandako aldaketak ikas egoeren bidez ikertuz.
	2.	7.1 .Historiaren etapak identifikatzea, gizakiok, Antzinarora arte, bizi izandako aldaketak deskribatuz, gizarteen bizimoduak alderatuz eta kausalitatea, aldiberekotasun eta jarraitutasun nozioak identifikatuz. *Identificar las etapas de la historia, describiendo los cambios vividos por la humanidad, comparando los modos de vida de las sociedades hasta la Edad Antigua e identificando las nociones de causalidad, simultaneidad y sucesión.*
8-Aniztasuna eta genero-berdintasuna onartzea eta baloratzea, pertsona guztiekiko enpatia eta errespetua erakutsiz, gai etikoei buruz modu kritikoan gogoeta eginez, etengabe eraldatzen ari den gizarte baten ongizate indibidual eta kolektiboan laguntzeko eta Europan bizikidetza baketsua eta errespetuzkoa lortzeko. *Reconocer y valorar la diversidad y la igualdad de género, mostrando empatía y respeto hacia todas las personas,*	1.	8.1 Migrazioek gaur egun duten garrantzi demografikoa, kulturala eta ekonomikoa aztertzea, guztiarekiko enpatia eta errespetua erakutsita.
		8.2 Genero- berdintasuna, ikuspegi ez- estereotipatua eta jokabide ez-sexistak sustatuko dituzten ekintzak positiboki baloratzea, eta historian zehar izandako eredu positiboak aztertzea.
		8.3 Kultura anitzeko errealitateari buruzko ikerketa txikiak egitea, anistasunaz eta ondareaberastasunaz jabetuz, elkarrizketa eta pertsonekiko eta kultura desberdinekiko errespetuzko jarrerak sustatuz

reflexionando de forma crítica sobre cuestiones éticas, para contribuir al bienestar individual y colectivo de una sociedad en continua transformación y al logro de una convivencia pacífica y respetuosa en Europa. **<u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOEKIN</u>** **HKK 1, HKK2, HKK5, KE1, KE3, DK1, DK2, DK3, PSIIK3, HK1, HK2, HK3, KKAK1, KKAK2**	2.	8.1 Migrazioek gaur egun duten garrantzi demografikoa, kulturala eta ekonomikoa aztertzea, etengabe eraldatzen ari den gizarte baten ongizate kolektiboari egiten dioten ekarpena baloratuta eta kulturaaniztasun guztiarekiko enpatia eta errespetua erakutsita. *Analizar la importancia demográfica, cultural y económica de las migraciones en la actualidad, valorando su contribución al bienestar colectivo de una sociedad en continua transformación y mostrando empatía y respeto hacia toda diversidad*
		8.2 Genero-berdintasuna, ikuspegi ez-estereotipatua eta jokabide ez-sexistak sustatuko dituzten ekintzak positiboki baloratzea, eta historian zehar izandako eredu positiboak antzematea. *Valorar positivamente las acciones que fomentan la igualdad de género, la visión no estereotipada y conductas no sexistas, reconociendo modelos positivos a lo largo de la historia.*
		8.3 Kultura anitzeko errealitateari buruzko ikerketa txikiak egitea, anistasunaz eta ondareaberastasunaz jabetuz, elkarrizketa eta pertsonekiko eta kultura desberdinekiko errespetuzko jarrerak sustatuz. *Realizar pequeñas investigaciones sobre la realidad multicultural del entorno tomando conciencia de la diversidad y riqueza patrimonial existente, y promoviendo una actitud de respeto y diálogo con personas y culturas diferentes.*
9-Gizarte-ingurunean eraginkortasunez eta modu eraikitzailean parte hartzea, adierazpen unibertsalek eta Europako, Estatuko eta Autonomia Erkidegoko legeriak bultzatutako printzipio demokratikoek ezartzen dituzten balioak errespetatuz, erakunde demokratikoek bakea eta segurtasuna mantentzeko duten funtzioa baloratuz, errespetuzko harremanak sortzeko eta gatazken kudeaketa baketsua eta elkarrizketa bidezkoa sustatzeko.	1.	9.1 Eskola- komunitatean parte hartzea, jarduerak eginez, ardurak bere gain hartzen joanez eta elkarrizketa akordio demokratikoak ezarriz, eta hizkera inklusiboa eta indarkeriarik gabekoa erabilita.
		9.2 Hainbat administrazioaren (tokiko, eskualdeko eta lurraldekoen) gobernu-organo eta funtzio nagusiak ezagutzea.
		9.3 Oinezko eta lokomozio-bideen erabiltzaile gisa arauak ezagutzea eta barneratzea, trafiko-seinaleak ezagututa.

<table>
<tr>
<td rowspan="3">Participar eficaz y constructivamente en el entorno social desde el respeto de los valores marcados por las Declaraciones Universales y los principios democráticos impulsados por la legislación europea, estatal y autonómica, valorando la función de las instituciones democráticas en el mantenimiento de la paz y la seguridad, para generar relaciones respetuosas y promover la gestión pacífica y dialogada de los conflictos.

<u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOEKIN</u>

HKK1, HKK5, KE3, DK1, DK2, DK3, PSIIK1, HK1, HK2, HK3, KKAK1.</td>
<td rowspan="3">2.</td>
<td>9.1 Eskola-komunitatean parte hartzea, jarduerak eginez, ardurak bere gain hartuta eta elkarrizketa akordio demokratikoak ezarriz, eta hizkera inklusiboa eta indarkeriarik gabeko erabilita.

Participar dentro de la comunidad escolar, realizando actividades, asumiendo responsabilidades y estableciendo acuerdos de forma dialogada y democrática, empleando un lenguaje inclusivo y no violento.</td>
</tr>
<tr>
<td>9.2 Hainbat administrazioren (tokiko, eskualdeko eta lurraldekoen) gobernu-organo eta funtzio nagusiak ezagutzea, horiek kudeatzeak herritarrentzat eta parte-hartze demokratikoarentzat duen garrantzia baloratuta.

Conocer los principales órganos de gobierno y funciones de diversas administraciones (locales, regionales y territoriales), valorando la importancia de su gestión para la ciudadanía y la participación democrática.</td>
</tr>
<tr>
<td>9.3 Oinezko eta lokomoziobideen erabiltzaile gisa arauak ezagutzea eta barneratzea, trafikoseinaleak ezagututa eta pertsonen mugikortasun jasangarriaren garrantziaz jabetuta.

Conocer e interiorizar normas como peatones y usuarios de los medios de locomoción, conociendo las señales de tráfico y tomando conciencia de la importancia de la movilidad sostenible de las personas.</td>
</tr>
</table>